

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Deel 1

Tekst 1 Mijn ideale vriendin: de vlogger

1 D 1

2 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- Bij parasociale relaties ken je de ander/elkaar niet / kent de ander jou niet (echt, bij reguliere sociale relaties wel).
- Bij parasociale relaties is het een illusie dat je de ander (echt) kent(, bij reguliere sociale relaties ken je de ander echt).
- Bij parasociale relaties is er sprake van eenzijdige affectie. / Parasociale relaties zijn eenzijdig(, reguliere sociale relaties niet).
- Bij parasociale relaties is er geen echt contact / geen contact met een ander / geen sprake van interactie(, bij reguliere sociale relaties wel).

Opmerking

Het antwoord mag ook worden beschreven vanuit het perspectief van reguliere sociale relaties, bijvoorbeeld: Bij reguliere sociale relaties is er sprake van interactie(, bij parasociale relaties niet).

Maximumlengte van het antwoord: 20 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

3 **maximumscore 1**

1, 2, 6

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als alle elementen juist zijn.

4 **maximumscore 1**

2, 4, 5

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als alle elementen juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 B 1

6 **maximumscore 1**

een van de volgende:

- "(omdat) niets hem nog uitdaagt" (regels 144-145)
- "(er zijn) geen hobbels of problemen(, er is alleen maar positiviteit)" (regels 150-152)
- "(er is) alleen maar positiviteit" (regels 151-152)

7 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

een van de volgende:

- Er is geen echte/duurzame relatie. / Deze/Het geeft te weinig/geen frictie.
- Deze/Het is te veel gericht op positiviteit/gemak / daagt niet uit / is te saai.
- Je kunt geen duurzame relatie aangaan (als je alleen positiviteit en gemak ervaart).
- Een echte vriendschap bevat misverstanden en onbegrip en dat is hier niet het geval.

Niet goed:

Een echte vriendschap bevat misverstanden en onbegrip.

Beoordeel de spelling en grammatica.

8 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

Eenzijds is dit niet erg, want

- (1) het biedt troost/ontsnapping/afleiding (via een YouTube-filmpje). / in tijden van digitalisering moet je accepteren dat iemand liever met een vlogger afspreekt. 1

Anderzijds is dit wel erg, want

- (2) er is geen sprake van een duurzame relatie / er is geen sprake van echte ontmoeting / het levert geen echt contact op / dan wordt het steeds moeilijker om duurzame relaties aan te gaan. 1

Niet goed bij 1:

dan ontwikkel je een houding die alleen gericht is op positiviteit en gemak.

Niet goed bij 2:

de wereld om ons heen maakt het moeilijker om echte, duurzame relaties aan te gaan.

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
9	A	1
10	<p>maximumscore 2 1, 2, 5</p> <p>indien drie elementen juist 2 indien twee elementen juist 1 indien minder dan twee elementen juist 0</p>	
11	D	2
12	<p>maximumscore 2 parasociaal: 2, 3, 4 duurzaam: 1, 5, 6, 7</p> <p>indien zeven elementen juist 2 indien zes of vijf elementen juist 1 indien minder dan vijf elementen juist 0</p>	
13	<p>maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: een van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De vlogger is geen persoon die voor je bidt/vecht. / die met je lacht en (met je) grient. – De vlogger is geen persoon die er (altijd) voor je is. / De vlogger kent jou niet / kan niet met je meeleven. <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
14	D	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Deel 2

Tekst 2 De gedachteloosheid van de Gorillas-fiets

15 maximumscore 2

drie van de volgende:

- “ineens” (regel 1)
- “(ze) razen” / “razen (op elektrische fietsen)” (regels 3-4)
- “(een olympische) sprint” (regel 5)
- “nu-nu-nu” (regel 6)

indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

16 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Aydin vindt het hoge/gestoorde/ongelofelijke tempo (in zijn bedrijf) positief, maar de auteur vindt dat niet (positief). / vindt dat negatief/wonderbaarlijk.

*Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

17 C 1

18 maximumscore 1

- “nostalgie” (regel 31)
- “ergernis” (regel 34)
- “weerstand” (regel 39)

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als alle elementen juist zijn.

19 maximumscore 1

“snellere service wint altijd” (regel 29)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- Gemak/gedachteloosheid heeft iets verslavends.
- Minder frictie leidt tot een lagere frictietolerantie.
- Het ene gemak lokt het andere uit. / Gemak/Gedachteloosheid zorgt voor (een voorkeur voor) meer efficiëntie.

Niet goed:

Onze frictietolerantie wordt lager.

per juist benoemd element

1

Beoordeel de spelling.

21 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

Frietieloosheid kan als winst worden beschouwd als

- (1) we er tijd door besparen / minder tijd door verspillen
en
- (2) we (daardoor) geen dingen opgeven die we belangrijker vinden (dan wat extra gemak).

1

1

Niet goed bij 2:

we (daardoor) geen dingen opgeven die we belangrijk vinden.

Opmerking

Antwoord 1 en 2 mogen verwisseld worden.

Beoordeel de spelling.

22 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Hoe gemakkelijker

(1) ons leven (verloopt) / dingen gaan / alles wordt
hoe moeilijker

(2) we het vinden als het tegenzit. / we het vinden om geduldig te zijn /
om zelf moeite te doen / om iets simpels te doen. / we kunnen
omgaan met weerstand.

Opmerkingen

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

*Geen scorepunt toekennen aan antwoorden waarin de woorden 'frictie'
en/of 'tolerantie' zijn gebruikt.*

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

(Flitsbezorgers krijgen van de auteur het verwijt) dat ze (haar) gemakzucht aanwakkeren/aanmoedigen.

Niet goed:
gemakzucht

Beoordeel de spelling.

24 **B**

1

Overkoepelende vragen bij tekst 1 (Mijn ideale vriendin: de vlogger) en tekst 2 (De gedachteloosheid van de Gorillas-fiets)

25 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- De frictie (die de auteur van tekst 1 ervaart,) bestaat uit het zich moeten verhouden tot / moeten omgaan met andere mensen / het moeten vertonen van sociaal wenselijk gedrag. 1
- De auteur is minder tolerant geworden voor frictie, want een van de volgende: 1
 - ze is eraan gewend geraakt alleen / met een vlogger / met Emma te lunchen / niet met andere mensen te (hoeven) lunchen/praten / ze is gewend geraakt aan een parasociale relatie.
 - bij Emma / tijdens de lockdown hoefde ze geen sociaal wenselijk gedrag te vertonen.
 - ze hoefde met Emma geen rekening te houden / tijdens de lockdown met niemand rekening te houden.

Opmerking

Scorepunten alleen toekennen aan antwoordelementen waarin de woorden 'frictie' en 'tolerant' zijn gebruikt.

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

26 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

tijdwinst / tijd over hebben / minder tijdverspilling

Ook goed:

interactie/contacten vermijden

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Deel 3 Regels in de ruimte

27 **maximumscore 1**
(alinea) 9

28 **maximumscore 1**
(alinea) 14

29 **maximumscore 1**

- “(tussen) ijdele miljardairs” (regel 15)
- negatief

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

30 **A** 1

31 **A** 1

32 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- Ze framen hun plannen (graag) als filantropische ondernemingen. / Ze doen alsof het niet om de winst gaat.
- Ze zijn niet zo filantropisch/eerlijk/nobel als ze zich voordoen.
- Ze doen aan mythevorming. / Ze vertellen (te) grote verhalen.

Niet goed:
Ze liegen.

*Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

uitspraak van Branson:	(1) een van de volgende: – Het ‘overzichtseffect’ is de/mijn motivatie om omhoog te gaan. – Branson/hij/ik wil (met zijn/mijn plannen) zoveel mogelijk mensen het overzichtseffect / deze ervaring bieden.
twee nuanceringen:	(2+3) twee van de volgende (in willekeurige volgorde): – Het is de vraag of vier minuten / kort zweven (op tachtig kilometer hoogte) een overzichtseffect oplevert/genoeg is. – Een enkele keer kijken is (volgens onderzoek) niet genoeg (voor een langdurige impact). – Het gaat niet alleen om het uitzicht. – Het gaat ook om de grote afstand. – Het gaat ook om de complete afzondering.

indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

Beoordeel de spelling en grammatica.

34 B	1
35 C	2
36 A	1

37 maximumscore 2

- “(De) space barons” (regel 36)
- “(een klein clubje) interplanetaire adel” (regels 74-75)
- “(de) space cowboys” (regels 112-113)

indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

38 maximumscore 1

(het/een) overzichtseffect (regels 122 en 144-145)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

39 maximumscore 1

“De nieuwe *space race* ging niet tussen rivaliserende staten, maar tussen ijdele miljardairs.” (regels 13-15)

40 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Het moet op een rechtvaardige manier gebeuren. / Het moet in het belang zijn van alle staten/landen/mensen. 1
- Er moet een intergouvernementele toezichthouder / internationale ruimte-autoriteit worden aangesteld. / Er moet intergouvernementeel/ internationaal toezicht zijn/komen. 1

Niet goed:

Er moeten geen risico's zijn.

Opmerking

De voorwaarden mogen ook zonder ‘moet’ worden geformuleerd, bijvoorbeeld: Er is/komt internationaal toezicht.

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

41 maximumscore 3

bron	argumenten tegen commerciële activiteiten in de ruimte	argumenten voor commerciële activiteiten in de ruimte
bron 3	(3a) Commerciële ruimtevaart is een vorm van decadentie. <al gegeven>	(3b)(3c) twee van de volgende: – Het ontwikkelen van ruimteschepen is er goedkoper door geworden. – Het draagt bij aan het verduurzamen van de ruimtevaart(, door te zorgen voor recyclebare materialen in deze industrie). – We gaan (alleen door te ontdekken) nieuwe mogelijkheden zien (voor het verbouwen van voedsel of het ontwikkelen van industrie).
bron 4	(4a)(4b) twee van de volgende: – Er zitten grote risico's aan vast. – Het is onrechtvaardig/ oneerlijk.	(4c) Het biedt kansen voor het winnen van mineralen in de ruimte. <al gegeven> (4d) Het biedt kansen voor permanente bewoning (in de ruimte). / De ruimtemijnbouw (van grondstoffen) kan voordelen bieden.

indien vijf elementen juist	3
indien vier elementen juist	2
indien drie elementen juist	1
indien minder dan drie elementen juist	0

Niet goed bij 3b en 3c:
Er zal dan goed voor de aarde worden gezorgd.

Niet goed bij 4a en 4b:
Antwoorden waarin slechts de voorbeelden van risico's worden besproken ("asteroïde" en "getij").

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

42 maximumscore 1

(1) ja

(2) De kern van een goed antwoord is:

een van de volgende:

- zij ziet (ook) vele voordelen/mogelijkheden (van ruimtemijnbouw/ commerciële activiteiten in de ruimte)
- zij stelt een (intergouvernemente) toezichthouder/ruimte-autoriteit voor (en die is bij een verbod niet nodig)
- zij spreekt zelf ook over (nadere) regelgeving
- de nadelen kunnen (volgens haar) worden ondervangen/opgelost (door toezicht / door regelgeving / door op te komen voor de (milieu)belangen van het gebied).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Beoordeel de spelling.

Incorrect taalgebruik

43 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Bronvermeldingen

tekst 1	Doortje Smithuijsen, Trouw, 29 januari 2022
tekstfragment 1	Toon Hermans, Groot versjesboek, 2005
afbeelding 1	Dirk van de Wiel, X-kanaal 'van 9 tot 5', 12 oktober 2019
tekst 2	Floor Rusman, NRC, 23 oktober 2021
bron 1	Marjolijn van Heemstra, NRC Handelsblad, 16 juli 2021
bron 2	Carlos Alberto da Costa Amorim, toonpool.com, 12 juli 2021
bron 3	Barbara Noordermeer, intermediair.nl, geraadpleegd op 21 november 2022
bron 4	Florentine Vos, NRC Handelsblad, 2 maart 2021